

Sygn. akt I PZ 4/21

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)
Prezes SN Piotr Prusinowski (sprawozdawca)
SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa M. M.
przeciwko F. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.
(poprzednia nazwa G. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.)
od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia
20 marca 2006 r., IV P [...],
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 15 września 2021 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w K. IV Wydziału Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 13 września 2019 r., sygn. akt IV P [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 września 2019 r. Sąd Rejonowy w K. odrzucił skargę M. M. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Sąd wskazał, że powód wniósł skargę osobiście, bez profesjonalnego zastępstwa procesowego (przez adwokata lub radcę prawnego), co zgodnie z art. 424⁶ § 3 k.p.c. w związku z art. 87¹ § 1 k.p.c. skutkuje odrzuceniem skargi.

Ustanowiony z urzędu pełnomocnik procesowy w zażaleniu zarzucił naruszenie:

- art. 45 § 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez naruszenie prawa skarżącego do sądu;

- art. 117 § 5 k.p.c. przez bezzasadne ograniczenia zakresu przyznanego pełnomocnictwa pełnomocnikowi z urzędu wyłącznie do wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 13 września 2019 r.

Kierując się zgłoszonymi zarzutami, skarżący domagał się uchylenia skarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie prowadzi do uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem odwoławczym. Mając na uwadze tę właściwość, jak również, że skarga tego rodzaju kierowana jest do Sądu Najwyższego, a zatem sądu prawa, a nie sądu faktu, zrozumiały stały się wymóg zastępstwa procesowego z art. 87¹ § 1 k.p.c. Nie kłóci się on ze standardem wyrażonym w art. 45 § 1 Konstytucji RP, a w szczególności z wymogiem sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy. Przesłanka ta nie jest bowiem kojarzona tylko z interesami strony wnoszącej nadzwyczajny środek odwoławczy i jej rolą procesową, ale musi uwzględniać prawa strony przeciwnej, która korzysta ze stabilności oraz pewności sytuacji prawnej ukształtowanej przez prawomocne orzeczenie sądu. W tym konflikcie interesów, wprowadzenie wymogu zastępstwa procesowego jest rozwiązaniem stabilizującym, z jednej strony, strona skarżąca ma prawo do wniesienia nadzwyczajnego środka odwoławczego, z drugiej zaś, ograniczenie to stoi na straży pewności obrotu prawnego, skutecznie ograniczając ilość ekstraordynaryjnych środków odwoławczych.

Chybione jest także powołanie się na naruszenie art. 117 § 5 k.p.c. Przepis ten stanowi, że sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny. Na obecnym etapie procedowania „sprawą” w rozumieniu tego przepisu pozostaje postępowanie zażaleniowe, zainicjowane na skutek postanowienia z dnia 13 września 2019 r. Zwalczenie skutków tego

orzeczenia nie jest uzależnione od zakresu umocowania pełnomocnika z urzędu. Zarzut naruszenia tego przepisu jest zatem chybiony.

Sąd Rejonowy oparł się na art. 424⁶ § 3 k.p.c. w związku z art. 87¹ § 1 k.p.c., których naruszenie nie jest w zażaleniu podnoszone. Oznacza to, że skarżący co do zasady nie kwestionuje, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wniesiona przez stronę osobiście podlega odrzuceniu bez wzywania do uzupełnienia braków formalnych. Konsekwencją braku zdolności postulacyjnej strony jest bowiem niedopuszczalność skargi, prowadząca do odrzucenia tego środka odwoławczego bez wzywania o jego uzupełnienie (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 lutego 2012 r., V CZ 132/11, LEX nr 1164756; z dnia 21 września 2011 r., I CZ 59/11 LEX nr 964456; z dnia 5 października 2010 r., IV CZ 67/12, LEX nr 1232817; z dnia 4 listopada 2014 r., II PZ 15/14, LEX nr 1551956).

Mając na uwadze przedstawione argumenty, Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 389¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji oraz przyznał pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenie.